

УКРАЇНА

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ВЕРХОВНОГО КОМІСАРА ООН У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ (УВКБ ООН)

11 червня – 15 липня 2016 р.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ

- **Загальний огляд ситуації:** протягом звітного періоду ситуація у сфері безпеки на сході України залишалася нестабільною та напруженою.
- **Проблеми у сфері захисту:** Ключовим питанням, що викликає занепокоєння, залишається свобода пересування через лінію розмежування. Істотною проблемою також є призупинення соціальних та пенсійних виплат ВПО до перевірки адрес їхнього проживання.
- **Новини законодавства:** Кабінет Міністрів прийняв Постанову №. 365, яка передбачає контроль за здійснення соціальних виплат ВПО за місцем їхнього проживання.
- **Надання допомоги:** З 11 червня УВКБ ООН надало непродовольчі товари (НПТ) і допомогу для термінового ремонту житла більш ніж 700 особам.

77-річний Петро більше 45 років працював на будівництві. Проте чоловік уже не має сил власноруч відбудувати свій будинок у Хрящуватому після обстрілу влітку 2014 року, через погіршення стану здоров'я та брак грошей. Більше двох років Петро з дружиною прожили у єдиній кімнаті, в якій зберігся дах, який захищає їх від вітру й дощу. Літня пара провела майже 6 місяців у підвалах, коли біля села у невідконтрольній частині Луганської області відбувалися військові дії. У травні цього року після оцінки пошкоджень, Луганський офіс Агентства надав пану Петру будівельні матеріали, а місцева будівельна компанія, з якою працює УВКБ ООН, відновила його будинок. 7 липня сім'я повернулася наза. Зараз вони з оптимізмом дивляться у майбутнє, очікуючи на повернення до нормального життя. За оцінками УВКБ ООН, більше 10 000 будинків на невідконтрольній території Луганської області потребують ремонту. Фото: UNHCR Ukraine/ Дарія Волкова/ Луганська область/ липень 2016 р.

КЛЮЧОВІ ДАНІ

72.9 відсотка

осіб, які перетинають лінію контакту, занепокоєні питаннями безпеки

61 відсоток

перетинають лінію контакту на авто

43.3 відсотка

осіб у віці від 40 до 65 років

74.3 відсотка

їдуть відвідати родичів

51.8 відсотка

перетинають лінію контакту щомісяця

Джерело: Дослідження УВКБ ООН щодо перетину лінії контакту (травень 2016 р.) [pdf]

ФІНАНСУВАННЯ

USD 34.8 million

потрібно на діяльність у 2016 р.

ПРІОРИТЕТИ

- Очолювати кластери з питань захисту та з питань житла і непродовольчої допомоги.
- Підтримувати Уряд України у вирішенні питань ВПО та біженців/шукачів притулку.
- Сприяти свободі пересування, гуманітарному доступу та вирішенню інших проблем.
- Надавати гуманітарну допомогу, особливо навколо лінії розмежування та на територіях, неконтрольованих Урядом.

ОСТАННІ ДОСЯГНЕННЯ

Робочий контекст

Ситуація з безпекою в східній частині України залишається нестійкою та нестабільною. У звітах Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ відмічаються подальші порушення Мінських угод. Бойові дії продовжувалися на лінії зіткнення у Донецькій області між Донецьким аеропортом та Авдіївкою, неподалік від Горлівки, а також на схід від Маріуполя, поблизу Широкиного.

Свобода переміщення людей через лінію розмежування залишається дуже обмеженою. На контрольно-пропускних пунктах спостерігаються довгі черги, до 200-400 автомобілів, а людям для переходу доводиться чекати до восьми годин. Серед конкретних проблем можна назвати постійні ризики для особистої безпеки через перебування на лінії зіткнення, обмежений час роботи контрольно-пропускних пунктів, технічні проблеми з системами реєстрації, вимагання хабарів, часті зміни правил і відсутність зони для оч та санітарно-технічних споруд. Через обстріли контрольно-пропускний пункт у Зайцевому 12 червня був закритий. Контрольно-пропускний пункт у Золотому-4 залишається закритим із 31 березня. Щоб полегшити страждання тих, хто чекає у черзі на контрольно-пропускних пунктах через лінію розмежування, УВКБ ООН зараз встановлює укриття від негоди у Гнутовому, Мар'їнці, Новотроїцькому та у Станиці-Луганській. Встановлення навісів допоможе полегшити проходження пунктів, які щоденно перетинають майже 10 000 осіб.

Однією з головних проблем із захистом є призупинення соціальної допомоги та пенсійних виплат ВПО до перевірки адреси постійного проживання. Партнерські організації УВКБ ООН надають допомогу ВПО у відновленні виплат. Процес перереєстрації є складнішим для осіб, які живуть у районах, неконтрольованих урядом, через необхідність переходу через лінію розмежування та відсутність інформації, особливо для осіб похилого віку та інших уразливих груп населення. Процедура відновлення від моменту подачі заяви до отримання виплат займає близько місяця.

Гуманітарний доступ до зон Донецької області поза урядовим контролем залишається обмеженим для всіх агентств ООН та інших міжнародних організацій до “реєстрації” фактичними органами влади. У той час як “реєстрація” агентств ООН призупинена, УВКБ ООН здійснює свою діяльність у Донецьку через партнерські НУО, які проводять моніторинг у сфері захисту прав та виконують проекти на рівні громад. У зонах Луганської області, неконтрольованих урядом, “реєстрація” УВКБ ООН фактичними органами влади закінчилася 23 квітня і досі не була поновлена. Це не вплинуло на діяльність УВКБ ООН на цій території на сьогоднішній день; УВКБ ООН продовжує виконувати свої програми та проводити певні заходи по моніторингу у сфері захисту прав. Оцінка пошкоджень, розподіл непродовольчих товарів (НПТ) і матеріалів для будівництва житла для постраждалого населення, продовжуються безперешкодно.

Переміщені особи продовжують повідомляти про відсутність засобів для існування як головної проблеми. Недостатні можливості для працевлаштування та загальна економічна ситуація, що виникла в Україні, особливо вплинули на переміщених осіб, у зв'язку з чим багато з них вимушені жити в неналежних умовах, як, наприклад, у колективних центрах і в інших тимчасових помешканнях. На сьогодні таких колективних центрів є 271, де проживають понад 10 000 осіб. Інші ВПО живуть із приймаючими сім'ями, у волонтерів та у приватному житлі, хоча доступне приватне житло часто знаходиться в поганому стані. Відсутність засобів для існування і належного житла значно обмежує можливості знаходження тривалих рішень.

Зовнішнє переміщення

УВКБ ООН продовжує відслідковувати ситуацію з біженцями у сусідніх країнах. За даними державних органів у приймаючих країнах, загальна кількість українців, що шукають притулку чи інших форм законного перебування у сусідніх країнах на теперішній час становить 1 400 668 осіб, більшість із яких прибули до Російської Федерації (1 092 212) та Білорусі (139 143). Серед інших сусідніх країн, 261 громадянин України шукав притулку в Молдові, 80 – у Румунії, 71 – в Угорщині та 26 – у Словаччині. Станом на 15 липня, від початку кризи серед п'яти основних приймаючих країн Європейського Союзу було отримано 7967 заяв про міжнародний захист у Німеччині, 7267 – в Італії, 5332 – у Польщі, 3176 – у Франції та 2742 – у Швеції.

Наглядова місія ОБСЄ на контрольно-пропускних пунктах через російсько-український кордон Гуково та Донецьк інформує, що загальний обсяг руху через обидва контрольно-пропускні пункти протягом звітного періоду зріс від 11147 до 11701 переходів на день. Кожного дня до Російської Федерації з України виїжджають 128 осіб. Це відображає тенденцію, що спостерігається з кінця травня, коли більше осіб виїжджають з України

Джерело даних: відповідні національні органи щодо надання притулку

Досягнення

Кластер з питань захисту

- Кластер з питань захисту, очолюваний УВКБ ООН, випустив оновлену інформацію про припинення [соціальних виплат і пенсій ВПО \[pdf\]](#), яка висвітлює нові нормативи та містить останні дані щодо призупинення та відновлення виплат, а також розповсюджує моніторингову інформацію стосовно негативного впливу, який призупинення спричинило для ВПО. Оновлену інформацію розмістили українські та російські засоби масової інформації. Учасників кластера з питань захисту було залучено до Робочої групи, створеної Міністерством соціальної політики, на якій обговорювалися зміни до останніх нормативів.
- Кластер з питань захисту розробив [Довідник з питань безоплатної правової допомоги \[pdf\]](#) для внутрішньо переміщених осіб і постраждалих від конфлікту в Україні. У Довіднику наведено список організацій, які надають безоплатну юридичну допомогу в усіх регіонах України, а також зазначено форму допомоги (наприклад, гарячі лінії, мобільні групи та консультаційні офіси), види юридичної допомоги, що надається, а також контактну інформацію. Довідник має сприяти направленням і обміну інформацією. Окрім загальноукраїнського Довідника, також були розроблені окремі довідники, що стосуються районів Донецької та Луганської областей, контрольованих урядом, де знаходиться найбільша кількість ВПО і постраждалого населення. Довідник є практичним інструментом, який допоможе ВПО і постраждалих групи населення отримувати допомогу.
- Партнери Кластера з питань захисту в Маріуполі, Краматорську та Сєвєродонецьку брали участь у тренінгу з питань інтеграції Керівних принципів МПК щодо заходів боротьби з насильством за ознакою статі (ГН) до гуманітарної діяльності. Завдяки тренінгу партнери ознайомилися з методами попередження та пом'якшення ГН шляхом циклу гуманітарних програм, а також в контексті розвитку. Україна входить до числа 11 країн, де здійснюється пілотне запровадження Керівних принципів.
- Координатор кластера здійснив поїздку до районів Донецької області поза урядовим контролем. Основними проблемами у сфері захисту в області залишаються свобода переміщення, особливо для дітей і людей із особливими потребами; необхідність поїздок до районів, контрольованих урядом, для отримання документів про громадянський стан; незахищеність осіб, які живуть недалеко від лінії розмежування; присутність військових у цивільних районах. Можливості працевлаштування обмежені, ціни на товари зростають, і багатьом людям ледве вдається задовольняти свої базові потреби. Призупинення соціальних виплат і пенсій ВПО залишається проблемою у сфері захисту в районах поза урядовим контролем; для багатьох це було єдиним джерелом доходу. Відсутність ліків також зазначалася як серйозна проблема у сфері захисту. Програми, які реалізують партнери Кластера з питань захисту в Донецькій області, включають у себе гарячі лінії з надання правової допомоги, психосоціальну підтримку, засоби до існування, жіночий громадський центр, а також безпечний будинок для постраждалих від СГН. У Луганській області питання захисту інтегровано до надання гуманітарної допомоги та допомоги для осіб із особливими потребами. За результатами місії кластер з питань захисту підготує карту роботи, яку виконують агентства у сфері захисту в цій області.

Досягнення, вплив діяльності та виявлені потреби

- 8 червня Кабінет Міністрів прийняв Постанову №. 365, *“Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам”*, яка набула чинності з 14 червня. Постанова передбачає створення “комісій” на основі місцевих адміністрацій для призначення або поновлення соціальних виплат (включно з пенсіями); вона передбачає надання соціальної допомоги тільки за місцем реєстрації ВПО. Органи соціального захисту ініціюватимуть перевірку даних про місце постійного проживання для призначення або поновлення соціальних пільг; після перевірки даних про місце постійного проживання, відділ соціального забезпечення готує звіт про побутові умови. До причин відмови у наданні соціальної допомоги входить відсутність ВПО на

¹ [International Protection Considerations Related to the Developments in Ukraine – Update III](http://www.refworld.org/docid/56017e034.html)
<http://www.refworld.org/docid/56017e034.html>

місці постійного проживання, вказаному в заяві про поновлення допомоги. Якщо особа на місці постійного проживання відсутня, то їй буде потрібно звернутися до Департаменту соціальної політики (ДСП) протягом трьох днів, інакше їй буде спрямовано листа з проханням з'явитися у ДСП протягом трьох днів. Одночасно з цим, Державна прикордонна служба (ДПСУ) надає ДСП дані про переміщення отримувача до районів поза урядовим контролем або за кордон. Інформація, отримана від державних органів, може викликати скасування свідоцтва ВПО, відповідно до Ст. 12 Закону про ВПО. Соціальна допомога припиняється, якщо відсутність ВПО за місцем постійного проживання підтверджено звітом про побутові умови або за поданням Міністерства фінансів після перевірки соціальної допомоги. У випадку скасування свідоцтва ВПО вони можуть отримати допомогу не раніше, ніж через шість місяців після призупинення, відповідно до встановленого порядку.

- Протягом звітного періоду організація-партнер УВКБ ООН “Право на захист” (R2P) надала юридичну допомогу 172 особам. У червні партнер УВКБ ООН “Крим-SOS” надала юридичні консультації для 789 осіб і взяла участь у 26 судових справах. “Станція Харків” провела 820 загальних консультацій, 276 юридичних консультацій та 311 соціально-психологічних консультацій. Партнер УВКБ ООН, організація “Слов'янське серце” провела 1163 загальні консультації, 1051 юридичну консультацію та 228 психосоціальних консультацій. Рада у справах біженців Норвегії провела 1236 інформаційних консультацій, 467 загальних консультацій і 16 юридичних консультацій. Більшість консультацій було надано жінкам. Серед основних піднятих питань було відновлення соціальної допомоги, успадкування, бізнес, документи про громадянський стан, надання гуманітарної допомоги, медична допомога, житло, працевлаштування, діти та депресії. У районах Донецької області поза урядовим контролем, партнер УВКБ ООН, організація “Максимал” провела 201 юридичну консультацію та 647 психосоціальних консультацій. Основні питання стосувалися соціальної допомоги, житла, землі та майна, перетину лінії розмежування, надання гуманітарної допомоги. У районах Луганської області, Група з питань захисту УВКБ ООН надала 23 загальні консультації. Основними проблемами були гуманітарна, соціальна та медична допомога, правова допомога та реалізація прав. Партнерська НУО “Центр розвитку Донбасу” (ЦРД) надала 31 юридичну консультацію та провела навчання з першої медичної допомоги 475 особам.

Житло і непродовольчі товари (НПТ)

Кластер із питань житла і непродовольчої гуманітарної допомоги

- Кластер із питань житла, очолюваний УВКБ ООН спільно з організацією “Людина в біді” (PiN), у співпраці з Донецькою та Луганською адміністраціями і партнерами, розробив базу даних ушкоджень з метою збору інформації для вдосконалення координації ремонтів. Партнери кластера, такі як АДРА, Arche Nova, ДРБ, МКЧХ, організація Червоного Хреста Люксембурга, “Корпус милосердя”, PiN і УВКБ ООН взяли участь у створенні бази даних, яка на даний час охоплює 19083 будинки, зокрема 10612 у контрольованих урядом районах Донецької області та 8471 — у контрольованих урядом районах Луганської області. Через субнаціональну систему направлення кластера і матеріали, надані від обласними та місцевими органами влади, база даних дає змогу виявити прогалини. База даних буде постійно оновлюватися та включатиме в себе детальну інформацію про нові пошкодження будинків.
- 31 травня Стратегічна консультативна група кластера (СКГ) провела нараду, на якій було визначено стратегічний напрям роботи кластера до кінця 2016 р. Було проведено ґрунтовне обговорення щодо розвитку потенціалу обласних органів влади Донецької та Луганської областей, розробки перехідного плану кластера і довготривалих рішень для постраждалих від конфлікту та переміщеного населення. Окрім уваги до дрібного, середнього та капітального ремонту та пілотних проектів відбудови, СКГ обговорила допомогу особам, постраждалим від кризи та переміщеному населенню, яка має підвищити доступність житла і забезпечити потреби людей з обмеженими можливостями за рахунок наявних житлових варіантів.
- Кластер розробляє інтерактивну онлайн-карту, яка має підвищити його здатність відстежувати та реагувати на термінові направлення, що передбачають забезпечення житлом і підготовку до зими.
- Після проведення моніторингу 271 колективного центру кластер з питань житла опублікував [огляд \[pdf\]](#) поточної ситуації в колективних центрах в Україні. У таких центрах у контрольованих урядом районах проживає 6518 осіб. Від початку кризи 52 з перевірених центрів були закриті (32 закрилися протягом 2015-16 рр.), переважно через фінансові труднощі та сезонне використання таких центрів. Моніторинг показав, що перед 700 осіб постав ризик виселення. У довідковому виданні також міститься огляд правових положень,

тематичних досліджень і рекомендацій для партнерів, які намагаються забезпечити довгострокові рішення для осіб, які живуть у колективних центрах.

- Додаткову інформацію про діяльність кластера надано в [інформаційному бюлетені \[pdf\]](#) за червень 2016 р.

Досягнення, вплив діяльності та виявлені потреби

- Протягом звітного періоду УВКБ ООН надало НПТ і матеріали для ремонту понад 700 осіб. Місцевий офіс УВКБ ООН у Харкові надав НПТ 432 особам у північній частині Донецької області, а також надав матеріали для облаштування житла для партнерських організацій АДРА і PiN. Партнер УВКБ ООН, АДРА, надала допомогу у проведенні дрібного та середнього ремонту для 74 домогосподарств у північній частині Донецької області. Місцевий офіс УВКБ ООН у Маріуполі надав 248 комплектів НПТ для НУО “Проліска” для розподілу серед осіб, які живуть поблизу лінії розмежування. У районах поза урядовим контролем, у м. Донецьку та у районах поблизу лінії розмежування, партнери УВКБ ООН “Максимал” і DDC розподілили 21800 м2 брезенту. У Луганській області УВКБ ООН надало матеріали для облаштування житла 123 домогосподарствам у с. Хрящувате, Новосвітлівка, Красний Яр, Зелена Роща і Георгіївка. У Луганську УВКБ ООН уклало контракт із будівельною компанією на надання допомоги тим, хто не в змозі самостійно провести ремонтні роботи. На цей час було вибрано 20 домогосподарств для допомоги з ремонтом.

У перший Протягом першого тижня у липні партнер УВКБ ООН, НУО “Проліска” надала відра і каністри з водою жителям сіл, постраждалих від конфлікту, в північній частині Донецької області. У багатьох населених пунктах, розташованих безпосередньо біля лінії розмежування, водопостачання було пошкоджено через обстріли та триваючі бойові дії. Фото: “Проліска/ Євгеній Каплін/ Донецька область/ липень 2016 р.

300 школярів із Донецької та Луганської областей відвідали англomовний літній табір у Київській області

У липні 300 учнів із 8 шкіл Луганської та Донецької областей приїхали до Київській області для участі у загальнонаціональній програмі GoCamp, яка сприяє вивченню іноземних мов в Україні. Поїздку цих груп до літнього табору, яким керують міжнародні волонтери, організувало УВКБ ООН, спільно з Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та ВПО.

В останній день тижневої програми учні отримали особливий урок англійської мови, у якому взяли участь представники УВКБ ООН, заступник міністра Георгій Тука і фіналіст Євробачення від України, група "Pur:Pur".

Від конфлікту на сході України постраждали понад 600 тисяч дітей. Щоб пережити психологічні травми та напруження,

багатьом із них потрібна психологічна допомога. Фото: УВКБ ООН - Україна/ О. Пустовіт/ Київська область/ липень 2016 р.

Працюємо у партнерстві

20 липня УВКБ ООН і місто Маріуполь спільно проведуть форум «Міста солідарності». Цей захід проводиться, щоб відзначити зусилля та солідарність, яку органи влади та жителі Маріуполя продемонстрували по відношенню до внутрішньо переміщених осіб протягом останніх двох років. У форумі братимуть участь внутрішньо переміщені особи, представники приймаючих громад, місцевих органів влади, центральних урядових органів, дипломатичних представництв, міжнародних організацій, громадянського суспільства, засобів масової інформації, релігійних інститутів, бізнес-асоціацій та наукових кіл. Під час основної частини заходу УВКБ ООН і органи влади міста Маріуполя підпишуть Рамкову угоду про співпрацю, спрямовану на досягнення загальних цілей у сфері захисту. Додаткова інформація про Ініціативу солідарності міст знаходиться на нашому [веб-сайті](#).

Заходи гуманітарного реагування на ситуацію з внутрішнім переміщенням в Україні – це злагоджена робота міжнародних організацій, Уряду, місцевих та міжнародних НУО. УВКБ ООН працює з 15 виконавчими партнерами та з іншими партнерами, які надають внутрішньо переміщеним особам допомогу у формі захисту та правової допомоги, розробці політики та зміцнення потенціалу, а також розподіляють матеріали для термінового ремонту житла і непродовольчі товари. УВКБ ООН є співголовою Кластеру з питань житла і непродовольчої допомоги та співголовою Кластеру з питань захисту

Виконавчі партнери УВКБ ООН (робота з ВПО): [Адвентистське агентство допомоги та розвитку](#) | [Крим-SOS](#) | [Данська рада у справах біженців](#) | [Десяте квітня](#) | [Допомога Дніпра](#) | [Центр розвитку Донбасу](#) | ["Хелпейдж Інтернешнл"](#) | [Мост](#) | [Максимал](#) | [Норвезька рада у справах біженців](#) | [Людина в біді](#) | [Проліска](#) | [Слов'янське серце](#) | [Станція Харків](#) | [Право на захист](#)

Ключові партнери у сфері житла і непродовольчої допомоги: [Адвентистське агентство допомоги та розвитку](#) | [Карітас Україна](#) | [Чесна і свята країна](#) | [КримSOS](#) | [Данська рада у справах біженців](#) | [Допомога Дніпра](#) | [Угорська міжцерковна допомога](#) | [MOM](#) | [Корпус милосердя](#) | [Міністерство регіонального розвитку, будівництва та](#)

житлово-комунального господарства України | Міністерство соціальної політики України | Норвезька рада у справах біженців | Людина в біді | Врятуймо дітей (Великобританія) | Врятуймо Україну | Державна служба України з надзвичайних ситуацій | Товариство Червоного Хреста України | ПРООН | Восток SOS | Всесвітня єврейська допомога

Ключові партнери у сфері захисту: Данська рада у справах біженців | Крим SOS | Кримська діаспора | HelpAge | MOM | Норвезька рада у справах біженців | УВКПЛ ООН (ММПЛУ) | ОБСЄ | Людина в біді | Право на захист | Врятуймо дітей | Уповноважений Верховної Ради України з прав людини | ЮНІСЕФ | ЮНФПА | Восток SOS.

ФІНАНСОВА ІНФОРМАЦІЯ

УВКБ ООН дуже вдячне донорам за фінансову підтримку, особливо тим, хто зробив внесок як у формі нерезервованих коштів, так і у формі коштів, зарезервованих під конкретні цілі. Загалом фінансові потреби УВКБ ООН на 2016 рік для реагування на ситуацію в Україні складають **34,8 млн. дол. США**. Ця сума покриває фінансові потреби УВКБ ООН на надання захисту і допомоги особам, переміщеним унаслідок конфлікту в Україні, а також тим, хто виїхав у сусідні країни – Білорусь, Молдову та Російську Федерацію. Внески, зареєстровані на даний час, становлять **19 відсотків** від загальної потреби у коштах.

Донори, що зробили внески:

- Канада
- Естонія
- Європейський Союз
- Німеччина
- Японія
- Приватні донори
- Російська Федерація
- Швеція

Фінансування (млн. дол. США)

Загальний обсяг внесків - **6.7 млн.**

	■ Профінансовано	■ Нестача	Загальна потреба
Україна	6.7		34
Білорусь	0	0.1	
Російська Федерація	0	0.08	
Республіка Молдова	0	0.05	
Регіональні кошти	0	0.05	

Контакти:

Ніна Сорокопуд, Радник із питань громадської інформації, sorokopu@unhcr.org, тел.: +38 044 288-9710 вн.116

Посилання:

УВКБ ООН в Україні: <http://unhcr.org.ua/en>

Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv

Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine

UNHCR Flickr: https://www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine